

Na osnovu članova 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12) i člana 69. stav 3. Zakona o bankama (“Službene novine Federacije BiH”, br. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03 i 28/03), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH, na 53. sjednici održanoj dana 23.07.2013. godine, donosi

ODLUKU O SAVJESNOM POSTUPANJU ČLANOVA ORGANA BANKE

I OPŠTE ODREDBE

Sadržaj

Član 1.

- (1) Ovom odlukom propisuju se:
- (a) pravila postupanja članova organa banke prilikom obavljanja zakonom utvrđenih nadležnosti, u skladu sa opšteprihvaćenim standardima profesionalne pažnje, principima korporativnog upravljanja u bankama, korporativnim vrijednostima banke i najvišim etičkim standardima upravljanja;
  - (b) kriteriji za utvrđivanje sukoba interesa, uključujući i značajne direktne ili indirektno poslovne veze članova organa banke, kao i zahtjevi u pogledu uspostavljanja politike za upravljanje sukobom interesa; i
  - (c) uspostava posebnih specijaliziranih odbora, koje imenuje organ banke koji vrši nadzornu funkciju.
- (2) Kada su pitanja relevantna za predmet ove odluke regulisana drugim zakonskim i podzakonskim propisima, a ne ovom odlukom, direktno će se primjenjivati odredbe tih propisa.

Pojmovi

Član 2.

- (1) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:
- (a) organ banke - upravljačko tijelo banke koje vrši nadzornu funkciju i koje ima krajnju nadležnost za donošenje odluka o poslovnoj strategiji, ciljevima i smjernicama banke (u daljnjem tekstu: nadzorni odbor banke) i upravljačko tijelo koje vrši upravljačku funkciju i koje ima ovlaštenje za provođenje poslovne strategije, ciljeva i smjernica banke (u daljnjem tekstu: uprava banke);
  - (b) sukob interesa - svako postupanje ili propuštanje postupanja članova organa banke, odnosno efekat postupanja ili propuštanja postupanja, koji su u suprotnosti sa nepristrasnim i objektivnim obavljanjem zadataka i donošenjem odluka koje bi mogle dovesti u opasnost ostvarivanja interesa banke; i
  - (c) član uže porodice člana organa banke (u daljnjem tekstu: član uže porodice) - član porodice do trećeg stepena po krvnom srodstvu ili braku, lica koja žive u istom domaćinstvu i lica koja imaju međusobno povezane ili zajedničke investicije.
- (2) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci, a nisu definisani u istoj, imaju značenje kao u drugim odlukama u kojima su definisani.

II OSNOVNA PRAVILA SAVJESNOG POSTUPANJA

Profesionalni i etički standardi upravljanja

Član 3.

- (1) Profesionalni i etički standardi upravljanja odnose se na pravila, preporuke i najbolje poslovne prakse koje osiguravaju pouzdano i razborito upravljanje bankom, usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima, regulativom i internim pravilima, te posebno doprinose adekvatnom upravljanju rizicima kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, uključujući i operativni rizik i rizik reputacije.
- (2) Član organa banke dužan je postupati u skladu sa visokim profesionalnim i etičkim standardima upravljanja bankom, djelujući u interesu banke, te u najvećoj mogućoj mjeri spriječiti donošenje odluka zasnovanih na ličnim interesima ili u okolnostima koje mogu ili su već uzrokovale sukob interesa.
- (3) Član organa banke dužan je svojim postupanjem podsticati adekvatnu organizacijsku kulturu, dajući prioritet profesionalnom, poštenom i savjesnom obavljanju aktivnosti na svim organizacionim nivoima, te jasno definisanim, transparentnim i dosljedno primijenjenim linijama odgovornosti i ovlaštenja unutar organizacione strukture banke.

Primjena profesionalnih i etičkih standarda upravljanja i korporativne društvene odgovornosti

Član 4.

- (1) Organi banke su dužni primjenjivati profesionalne i etičke standarde upravljanja, kako bi se postigla uravnoteženost između interesa banke, organa banke, klijenata, povjerilaca, dioničara, zaposlenika, supervizora, regulatora i drugih zainteresiranih strana.
- (2) Nadzorni odbor banke treba, sa ciljem postupanja u skladu sa stavom (1) ovog člana, definisati pristup u pogledu prihvatljivog i neprihvatljivog postupanja u banci, uključujući jasno identifikovanje nedozvoljenih ili nezakonitih aktivnosti, kao što su: netačni finansijski iskazi, pranje novca, prevare, mito i korupcija, kao i postupanje u slučajevima pojave istih.
- (3) Članovi organa banke trebaju uspostaviti uravnoteženost iz stava (1) ovog člana, postupanjem u skladu sa zakonskim propisima, supervizorskim i regulatornim pravilima, pravilima struke, etičkim kodeksom, kako bi se ostavilo što manje prostora ličnoj procjeni člana organa banke.
- (4) U aktivnostima iz stava (2) ovog člana, nadzorni odbor banke treba podsticati mjere za identifikaciju i sankcionisanje svakog nezakonitog, nestručnog i neetičkog postupanja, na način da sankcija demotivira potencijalne izvršioce.

Savjesno postupanje

Član 5.

- (1) Član uprave banke mora profesionalno i savjesno obavljati svoje dužnosti u provođenju utvrđenih ciljeva, strategije i politike banke, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, opšteprihvaćenim standardima upravljanja, uključujući i obavezu provođenja procedura i mehanizama za raspolaganje sa povlaštenim informacijama za svoj ili račun drugih lica.
Postupanje se smatra odgovarajućim, ukoliko član uprave banke obavlja svoje dužnosti u skladu sa zakonskim nadležnostima, poslovnim ciljevima, poslovnom strategijom i politikom banke, strategijom preuzimanja rizika i u njenom najboljem interesu.
- (2) Član nadzornog odbora banke mora profesionalno i savjesno obavljati dužnosti nadzora nad poslovanjem i radom uprave banke, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, najvišim etičkim

standardima upravljanja, uključujući i obavezu uspostave procedura i mehanizama za raspolaganje sa povlaštenim informacijama za svoj ili račun drugih lica.

Obavljanje dužnosti zahtijeva od člana nadzornog odbora banke razumijevanje i kontinuirano praćenje poslovanja banke, srazmjerno odgovornostima člana nadzornog odbora banke, kao preduslov za vršenje funkcije nadzora nad poslovanjem banke i radom uprave banke, što uključuje adekvatno razumijevanje zakonskih nadležnosti, poslovne strategije, strategije preuzimanja rizika i rizičnog profila i interesa banke.

- (3) Član nadzornog odbora banke, koji je iz bilo kojeg razloga spriječen da obavlja svoju funkciju (na primjer: zbog sukoba interesa, neopravdanih pritisaka na njegovo nezavisno odlučivanje, dugoročne pasivnosti i neaktivnosti ostalih članova) i koji je primijenio sve zakonom predviđene postupke, dužan je o tome obavijestiti Agenciju za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija).

Odgovornost

Član 6.

- (1) Članovi organa banke dužni su da, u izvršavanju svojih obaveza i odgovornosti, međusobno sarađuju u najboljem interesu banke.

Postupci i procedure u pogledu izvršenja obaveza i odgovornosti članova uprave i nadzornog odbora banke, te njihova međusobna saradnja moraju biti jasno utvrđeni statutom banke, internim pravilima rada uprave i nadzornog odbora banke.

U procesu donošenja odluka iz njihove nadležnosti, članovi organa banke dužni su osigurati: zasnovanost na adekvatnim i pravovremenim informacijama; kritičku, objektivnu i sveobuhvatnu diskusiju o području na koje se odluka odnosi; te postizanje konsenzusa prilikom usvajanja važnih odluka koje imaju značajan uticaj na poslovanje banke.

Međusobna saradnja nadzornog odbora i uprave banke se podrazumijeva naročito prilikom formulisanja poslovnih ciljeva, strategije i politika upravljanja rizicima, pri čemu:

- (a) nadzorni odbor banke razmatra i usvaja poslovne ciljeve, strategiju i politiku, strategiju preuzimanja rizika i politike upravljanja rizicima,
- (b) uprava banke priprema i predlaže nadzornom odboru ciljeve, strategiju i politiku upravljanja rizicima, te informiše nadzorni odbor banke o njihovom provođenju.

- (2) Odgovornosti članova organa banke moraju biti jasno definisane i adekvatno dokumentovane. Adekvatna dokumentovanost se posebno odnosi na:

- (a) definisanje odgovornosti članova organa banke u pogledu obavljanja propisanih nadležnosti,
- (b) opis relevantnih postupaka i procedura rada organa banke,
- (c) zapisnike sa sjednica organa banke,
- (d) ostalu dokumentaciju, na osnovu koje Agencija može vršiti procjenu aktivnosti članova organa banke, odnosno kvaliteta rada istih.

- (3) Ključne odgovornosti nadzornog odbora banke se odnose na donošenje i nadziranje provođenja:

- (a) sveobuhvatne poslovne strategije, usklađene sa dugoročnim ciljevima banke,
- (b) strategije preuzimanja rizika, uključujući i ciljeve vezane za rizični profil banke i adekvatno upravljanje rizicima,
- (c) efikasne organizacijske strukture, sa jasno i precizno definisanim linijama nadležnosti i odgovornosti, izvještavanja i komunikacije između organizacionih dijelova banke,
- (d) politike imenovanja, uključujući obezbjeđenje adekvatnih zamjena za ključne kategorije zaposlenika u banci,
- (e) primjerene politike naknada u banci, usklađene sa profilom rizika banke;

- (f) osnovnih principa dobrog korporativnog upravljanja bankom, a posebno adekvatnog upravljanja rizicima, te kodeksa ponašanja u banci, i
  - (g) odgovarajućih i efikasnih kontrolnih funkcija, koje uključuju funkcije kontrole rizika, interne revizije i usklađenosti, a u širem kontekstu i funkcije upravljanja ljudskim resursima, te adekvatno finansijsko izvještavanje i primjenu računovodstvenih standarda.
- (4) U slučaju kada je banka članica bankarske grupacije, nadzorni odbor banke, pored odgovornosti za usklađenost poslovne strategije, ciljeva, strategije preuzimanja rizika, politika i procedura za upravljanje rizicima sa zakonskim i podzakonskim propisima, ima i odgovornost za kontrolu usklađenosti sa ciljevima, strategijom i politikama usvojenim na nivou bankarske grupacije.

Samostalnost i stručna osposobljenost

Član 7.

- (1) Član organa banke mora imati neophodno znanje i iskustvo da samostalno procjenjuje i doprinosi donošenju odluke u najboljem interesu banke, uzimajući u obzir sve dostupne informacije i druge relevantne faktore koji mogu imati uticaja na odlučivanje.
- (2) Članovi organa banke dužni su, tokom procjene i donošenja odluka iz propisanih nadležnosti, razmotriti uticaj istih na: poslovanje banke, zaštitu interesa deponenata, drugih klijenata banke, obaveze banke prema kreditorima, supervizorima, regulatorima, dioničarima i drugim zainteresiranim stranama. Pri tome, posebno trebaju uzeti u obzir važnost:
- (a) podsticanja sigurnosti i finansijskog zdravlja banke,
  - (b) razumijevanja važećih propisa,
  - (c) izbjegavanja potencijalnog sukoba interesa u poslovanju banke i procesu odlučivanja o pitanjima iz nadležnosti organa banke.
- (3) Član organa banke je dužan da, u procesu donošenja odluke, samostalno i zasnovano na stručnim znanjima i poznavanju svih relevantnih okolnosti, i u skladu sa najvišim etičkim standardima, procijeni sva mišljenja ili uputstva onih koji su ga izabrali, odnosno imenovali i predložili. Navedeno se odnosi i na mišljenja ili uputstva organa banke, matične banke u pogledu implementacije poslovnih ciljeva, rizičnog profila, strategije i politike banke.
- (4) U vezi sa postupanjem iz stava (3) ovog člana, član organa banke dužan je detaljno, precizno i blagovremeno obavijestiti predsjednika organa banke o svim značajnim događajima, koji su relevantni za formulisanje stava, a prije donošenja odluke.
- (5) Ukoliko neki od članova organa banke smatra da je odluka koju je organ banke usvojio u suprotnosti sa propisima, ciljevima, strategijom i politikom banke, to neslaganje mora biti obrazloženo u pisanom izdvojenom mišljenju i unosi se u zapisnik sa sjednice organa banke.
- (6) Svi članovi nadzornog odbora banke imaju ista prava i odgovornosti u okviru propisanih nadležnosti i u skladu sa zakonskim propisima, neovisno od toga ko ih je predložio ili izabrao.

Nezavisnost

Član 8.

- (1) Član nadzornog odbora banke ne smije ovisiti o banci ili njenim zavisnim licima, odnosno njegov poslovni, finansijski, vlasnički, lični ili drugi odnos sa bankom, organom banke ili njenim zavisnim licem ne smije uticati na nepristrasnost, objektivnost, savjesnost i sveobuhvatnost u ličnom prosuđivanju o pitanjima iz nadležnosti nadzornog odbora.
- (2) Član nadzornog odbora banka je dužan odmah obavijestiti ovaj organ o postojanju bilo kojeg odnosa sa bankom ili njenim zavisnim licem iz stava (1) ovog člana.

- (3) Ključna karakteristika nezavisnosti člana nadzornog odbora banke je njegova sposobnost da izvrši nezavisnu procjenu, nakon što razmotri sve relevantne informacije i stavove, bez neprimjerenog uticaja članova organa banke, eksternih strana ili interesa.

Politika upravljanja sukobom interesa

Član 9.

- (1) Nadzorni odbor banke dužan je usvojiti politiku za upravljanje sukobom interesa, koja uključuje identifikaciju stvarnih i potencijalnih sukoba interesa na nivou banke, kao i mjere za sprečavanje i upravljanje sukobom interesa.
- (2) U okviru politike iz stava (1) ovog člana, potrebno je posebno identificirati odnose navedene u članu 7. stav (1) ove odluke, proizvode i aktivnosti banke u kojima bi mogao nastati sukob interesa, uključujući i elemente prepoznavanja stvarnog i potencijalnog sukoba interesa u odnosima između banke i:
- (a) njenih klijenata i povjerenika,
  - (b) članova organa banke,
  - (c) njene matične banke, drugih članica iste bankarske grupacije, kao i njenih supsidijara, i
  - (d) dioničara, zaposlenika, supervizora, regulatora, pružaoca usluga banke, drugih poslovnih partnera banke i drugih zainteresiranih strana.
- (3) Politikom iz stava (1) ovog člana potrebno je definisati pristup banke prema značajnim poslovnim odnosima, koji obuhvataju:
- (a) poslovne odnose člana organa banke ili člana njegove uže porodice, koji proizilaze iz zaključenog ugovora o isporuci robe ili pružanju usluga za potrebe banke;
  - (b) poslovne odnose člana organa banke ili člana njegove uže porodice, u slučaju kada odabir dobavljača robe ili pružaoca usluge nije bio predmet javne nabavke;
  - (c) uslove pod kojim se obavljaju transakcije u ime ili za račun predsjednika i članova nadzornog odbora, koji trebaju biti transparentno i jasno utvrđeni internom politikom banke, a koja treba biti usklađena sa propisanim minimalnim standardima i ograničenjima u poslovanju sa licima povezanim sa bankom;
  - (d) tretman članova uprave banke, u slučaju kada koriste bankarske i druge usluge pod povoljnijim uslovima u odnosu na uslove utvrđene internom politikom banke o korištenju tih usluga za zaposlenike u banci.
- (4) Politikom iz stava (1) ovog člana potrebno je utvrditi adekvatne mjere za rješavanje i sprečavanje sukoba interesa, koje uključuju administrativne, računovodstvene, informatičke i druge vrste kontrola (na primjer: razdvajanje dužnosti i odgovornosti, definisanje pristupa informacijama, fizička odvojenost pojedinih odjeljenja i sl.).
- (5) Uprava saraduje sa nadzornim odborom banke u fazi pripreme prijedloga politike iz stava (1) ovog člana.
- (6) Uprava izvještava nadzorni odbor banke o provedbi politike iz stava (1) ovog člana.

Provođenje mjera za upravljanje sukobom interesa

Član 10.

- (1) Sukob interesa kod člana organa banke postoji kada isti nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se zbog njegove povezanosti sa drugim društvima, licima ili poslovima može pretpostaviti da ima interese koji nisu istovremeno nužno i interesi banke.

- (2) Prilikom procjene sukoba interesa trebaju biti uzete u obzir sve okolnosti, a posebno ekonomske, političke i druge, koje su direktno vezane za člana organa banke i za druga pravna i fizička lica koja imaju iste interese kao član organa banke.
- (3) Član uprave banke dužan je izbjegavati okolnosti i postupanja koja bi mogla značiti ili dovesti do sukoba interesa između njega i banke, ili osobe koja ima ekonomske, političke ili druge interese koji su zajednički sa interesima člana i koji daju naznaku o zajedničkom nastupanju ili djelovanju člana i tog drugog lica.
- Prilikom obavljanja svojih aktivnosti i donošenja odluka iz nadležnosti uprave banke, član uprave dužan je prvenstveno uvažiti interese banke i podvrgnuti sve lične interese interesima banke, odnosno ne smije iskorištavati poslovne prilike banke za svoj račun, za račun ili u ime lica koje ima zajedničke interese sa dotičnim članom uprave banke.
- (4) Prilikom obavljanja svojih aktivnosti i donošenja odluka iz nadležnosti nadzornog odbora banke, član nadzornog odbora dužan je prvenstveno uvažiti interese banke i podvrgnuti interesima banke sve lične interese ili specifične interese dioničara, uprave, javnosti ili drugih zainteresiranih strana.
- (5) Član organa banke dužan je odmah obavijestiti nadzorni odbor o postojanju okolnosti koje bi mogle dovesti do sumnje u sukob interesa.
- Ukoliko je identifikovan sukob interesa ili okolnosti koje bi mogle dovesti do sukoba interesa, nadzorni odbor banke je dužan poduzeti odgovarajuće mjere za eliminisanje sukoba interesa ili uspostavljanje kontrole nad okolnostima koje bi mogle dovesti do sukoba interesa.
- (6) Ako nadzorni odbor banke, na osnovu procjene iz stava (5) ovog člana, identifikuje sukob interesa ili mogućnost nastanka sukoba interesa u odnosu na određenog člana organa banke, taj član organa banke će odmah prekinuti postupanje kod kojeg postoji sumnja u sukob interesa i prenijeti na banku sve koristi koje je eventualno stekao po osnovu takvog postupanja, odnosno poslovnih aktivnosti.
- U slučaju da banka pretrpi bilo kakvu štetu zbog te poslovne aktivnosti, taj član će iz vlastitih sredstava banci nadoknaditi štetu.
- (7) Nadzorni odbor banke dužan je procijeniti da li je neophodno prekinuti funkciju člana organa banke, ukoliko identifikuje značajan sukob interesa koji član organa banke nije u mogućnosti da eliminiše, te poduzme odgovarajuće mjere na bazi pomenute procjene.
- (8) U slučajevima da član uprave odmah ne obavijesti nadzorni odbor banke o svojoj sumnji u sukob interesa, da na osnovu naloženih mjera od strane nadzornog odbora banke ne izvrši korektivne radnje ili ne omogući kontrolu nad okolnostima koje bi mogle dovesti do sukoba interesa, nadzorni odbor je dužan razriješiti ga sa funkcije člana, odmah po identifikovanju sporne situacije.
- (9) U slučajevima da član nadzornog odbora odmah ne obavijesti nadzorni odbor banke o svojoj sumnji u sukob interesa, da na osnovu naloženih mjera nadzornog odbora ne izvrši korektivne radnje ili ne omogući kontrolu nad okolnostima koje bi mogle dovesti do sumnje u sukob interesa, nadzorni odbor dužan je predložiti skupštini banke da razriješi člana nadzornog odbora sa funkcije, odmah po identifikovanju sporne situacije.
- (10) Nadležni organ banke, osim razriješenja sa funkcije članova organa banke iz st. (8) i (9), cijeni potrebu pokretanje postupaka pred nadležnim organima, o čemu treba obavijestiti Agenciju.

Opšte mjere predostrožnosti za izbjegavanje sukoba interesa

Član 11.

Opšte mjere predostrožnosti, koje treba poduzeti sa ciljem izbjegavanja sukoba interesa, uključuju najmanje sljedeće:

- (a) na sjednici organa banke, član mora, na vlastitu inicijativu ili po pozivu predsjednika organa banke, navesti da li postoji sumnja u sukob interesa u pogledu pitanja koja su predmet

- razmatranja i odlučivanja na sjednici organa banke i obrazložiti okolnosti koje dovode do sumnje u sukob interesa;
- (b) član organa banke neće glasati u slučaju kada postoji sumnja u sukob interesa u pogledu pitanja koja su predmet razmatranja i odlučivanja na sjednici organa banke;
  - (c) organ banke dužan je osigurati da su u zapisniku sa sjednice unesena obrazloženja i izjave dotičnog člana da isti nije glasao zbog postojanja sukoba interesa, odnosno sumnje u postojanje sukoba interesa, navedenog u tački (b) ovog člana.

Posebne mjere sprečavanja sukoba interesa među članovima organa banke

Član 12.

- (1) Organi banke dužni su razmotriti minimalno sljedeća pitanja koja mogu dovesti do sukoba interesa, odnosno da li:
  - (a) je član nadzornog odbora banke obavljao funkciju člana uprave u periodu od tri godine prije imenovanja u nadzorni odbor,
  - (b) član uže porodice člana nadzornog odbora banke trenutno obavlja funkciju člana uprave ili je obavljao istu u periodu od tri godine prije izbora člana u nadzorni odbor,
  - (c) je član nadzornog odbora banke bio zaposlen u banci u prethodne tri godine,
  - (d) član nadzornog odbora banke ima udio ili je zaposlen kod sadašnjeg ili prethodnog ovlaštenog eksternog revizora banke ili njenog zavisnog lica,
  - (e) član uže porodice člana organa banke ima udio ili je zaposlen kod sadašnjeg ili prethodnog ovlaštenog eksternog revizora banke ili njenog zavisnog lica,
  - (f) je član organa banke obavljao funkciju više od tri mandata ili duže od 12 godina.
- (2) Član organa banke dužan je, u pisanoj formi, dati izjavu u pogledu pitanja sukoba interesa iz stava (1) ovog člana prije preuzimanja funkcije, kao i naknadno svake godine ili po nastajanju bilo kakvih promjena.

Identifikovanje značajnih direktnih i indirektnih poslovnih odnosa

Član 13.

- (1) Sukob interesa posebno se odnosi na postojanje značajnog direktnog ili indirektnog poslovnog odnosa između člana organa banke ili člana njegove uže porodice sa bankom ili njenim zavisnim licem.
- (2) Direktni poslovni odnos iz stava (1) ovog člana je svaki ugovorni ili drugi poslovni odnos koji ispunjava sljedeće kriterije:
  - (a) da je ugovor o isporuci robe ili izvršenju usluge, uključujući finansijske usluge, savjetodavne usluge, marketinške usluge i usluge informatičke podrške, zaključen između člana organa banke ili člana njegove uže porodice, sa jedne strane, i banke ili njenog zavisnog lica, sa druge strane;
  - (b) da član organa banke ili član njegove uže porodice koristi bankarske ili druge usluge koje pruža banka ili njeno zavisno lice, pod uslovima koji nisu u skladu sa usvojenom poslovnom politikom ili uobičajenom praksom banke ili njenog zavisnog lica;
  - (c) da je član organa banke ili član njegove uže porodice član druge organizacije ili udruženja ili sa istom ima poslovne aktivnosti, a ta organizacija, odnosno udruženje prima sredstva u obliku donatorske, sponzorske ili druge vrste pomoći od banke, ukoliko ukupni godišnji iznos ovih sredstava prelazi iznos od 2.000 KM.

- (3) Indirektni poslovni odnos iz stava (1) ovog člana postoji ukoliko član organa banke ili član njegove uže porodice ima značajan vlasnički interes u drugom pravnom licu, koje ima značajne poslovne odnose sa bankom, ili je član njegovih organa ili značajan poslovni partner istog.
- (4) Nadzorni odbor banke dužan je razmotriti svaki značajan poslovni odnos kod kojeg postoji sumnja u sukob interesa, kako je navedeno u članu 10. st. (5) - (9) ove odluke.

Naknade članova organa banke

Član 14.

- (1) Naknada članova nadzornog odbora banke mora biti usklađena sa politikom naknada i ne smije stimulirati članove nadzornog odbora na donošenje odluka koje mogu podsticati preuzimanje rizika, koji prelazi nivo prihvatljivog rizika za banku, u skladu sa odredbama ove odluke i Odluke o politici i praksi naknada zaposlenicima u bankama (u daljem tekstu: Odluka o naknadama).
- (2) O naknadi članova nadzornog odbora odlučuje skupština banke. Ukoliko se, pored fiksnog dijela naknade, koji predstavlja plaćanje za obavljanje funkcije, članovima nadzornog odbora banke, u izuzetnim slučajevima, isplaćuje i varijabilni dio naknade, taj dio naknade treba da odražava kvalitet njihovog rada u izvršenju nadležnosti nadzornog odbora i da bude zasnovan na njihovoj uspješnosti, odnosno ostvarenim rezultatima u vršenju nadzora nad poslovanjem i radom uprave banke.
- (3) U slučajevima kada se članu nadzornog odbora banke isplaćuje varijabilni dio naknade u obliku finansijskih instrumenata, period zadržavanja traje najmanje do kraja mandata člana.
- (4) Naknade članovima uprave banke trebaju biti usklađene sa odredbama Odluke o naknadama.

III DODATNA PRAVILA SAVJESNOG POSTUPANJA ORGANA BANKE

Efikasnost rada

Član 15.

- (1) Efikasnost rada organa banke u direktnoj je vezi sa stepenom informisanosti i pristupom značajnim informacijama. Pravovremeno, sveobuhvatno, jasno i tačno informisanje organa banke su preduslovi za postizanje efikasnosti u izvršavanju aktivnosti iz njihove nadležnosti.
- (2) Uprava banke redovno, sveobuhvatno i pravovremeno izvještava nadzorni odbor o pitanjima vezanim za poslovanje banke, rizični profil banke, provođenje usvojenih politika, eventualna odstupanja od utvrđenih ciljeva poslovne politike i druga pitanja iz njene nadležnosti. Nadzorni odbor banke ima pravo i obavezu da od uprave banke zahtijeva dodatna objašnjenja i izvještaje o svim bitnim pitanjima za poslovanje banke i njenih zavisnih lica.
- (3) Predsjednik nadzornog odbora banke je zadužen za koordinaciju rada nadzornog odbora i predsjedava sjednicama istog. Isti je dužan da podstiče ostale članove nadzornog odbora banke da efikasno i efektivno izvršavaju svoje obaveze i odgovornosti.
- (4) Članovi nadzornog odbora banke dužni su posvetiti dovoljno vremena obavljanju svojih zadataka. Za vrijeme trajanja svog mandata, obavezni su upotrijebiti i unapređivati potrebna kolektivna i individualna znanja, vještine i stručne spoznaje, dodatno se obrazujući iz oblasti koje su važne za efikasno i kvalitetno obavljanje njihovih dužnosti. U tom smislu, nadzorni odbor banke treba da izdvoji vrijeme, novčana sredstva i druge resurse potrebne za te svrhe, što uključuje i usvajanje plana stručnog osposobljavanja svojih članova i članova uprave banke.
- (5) Sa ciljem postizanja efikasnosti u radu, nadzorni odbor treba da, pored obaveznog formiranja odbora za reviziju, a u zavisnosti od veličine i kompleksnosti poslovanja banke, razmotri

uspostavljanje i drugih specijaliziranih odbora, kao što su: odbor za rizike, odbor za naknade, odbor za imenovanja, etički odbor, odbor za ljudske resurse, odbor za praćenje usklađenosti i sl.

Ukoliko se radi o banci koja u skladu sa odredbama člana 6. stav (6) Odluke o naknadama predstavlja značajnu banku za bankarski sistem FBiH, nadzorni odbor banke je dužan formirati odbor za naknade, na način koji omogućava kompetentnu i nezavisnu procjenu politike naknada i njene usklađenosti sa politikom preuzimanja rizika, odnosno upravljanja rizicima, kapitalom i likvidnošću banke.

Formiranje navedenih odbora je u funkciji pružanja podrške u specifičnim područjima iz nadležnosti nadzornog odbora, kako bi se omogućila primjena i razvoj dobrih praksi upravljanja bankom i efikasno odlučivanje.

- (6) Nadzorni odbor banke, jednom godišnje, treba da izvrši samoprocjenu adekvatne popunjenosti i aktivnosti nadzornog odbora, rada nadzornog odbora kao cjeline i rada pojedinačnih članova, potencijalnih sukoba interesa pojedinačnih članova nadzornog odbora, funkcionisanja svojih odbora i saradnje sa upravom banke.

U tom smislu, u skladu sa rezultatima samoprocjene, nadzorni odbor banke treba da definiše moguće mjere za unapređenje efikasnosti, u pogledu sastava, edukacije, dinamike održavanja sjednica i prisustva na istim, potrebnih informacija, priprema za sjednice i dr.

- (7) Banka je dužna dostaviti Agenciji informaciju o rezultatima samoprocjene, sa mjerama za unapređenje efikasnosti iz stava (6) ovog člana, do 31.03. tekuće godine za prethodnu poslovnu godinu.

Izveštavanje skupštine banke

Član 16.

- (1) Nadzorni odbor podnosi skupštini banke pisani godišnji izvještaj o radu ovog odbora, u kojem precizno i vjerodostojno navodi aktivnosti tokom godine.

- (2) U izvještaju iz stava (1) ovog člana, posebno treba obuhvatiti provedene aktivnosti u pogledu:

- (a) nadzora poslovanja banke,
- (b) nadzora nad radom uprave banke,
- (c) ocjene izvještaja uprave banke,
- (d) ocjene izvještaja odbora za reviziju, koji je odgovoran za nadzor provođenja eksterne revizije u banci,
- (e) ocjene izvještaja interne revizije banke, koja je odgovorna za ocjenu rizika u poslovanju banke i sistema internih kontrola, kao i ocjene izvještaja drugih kontrolnih funkcija,
- (f) funkcionisanja i rada nadzornog odbora banke, te njegovih specijaliziranih odbora,
- (g) samoprocjene efikasnosti rada i eventualnih predloženih mjera za unapređenje iste,
- (h) postojanja sukoba interesa unutar organa banke i načina njihovog rješavanja,
- (i) konkretnog doprinosa pojedinih članova u radu nadzornog odbora, njihovog prisustva na sjednicama i učešća u raspravama i odlučivanju,
- (j) ocjene stepena ostvarene saradnje sa drugim organima banke i specijaliziranim odborima, i
- (k) izvršenja ostalih zadataka iz zakonom utvrđenih nadležnosti.

- (3) Nadzorni odbor dužan je obavijesiti skupštinu banke, ukoliko otpremnina člana uprave banke premašuje iznos fiksnog dijela naknade koju je isti primio tokom posljednje godine mandata, navodeći razloge za veći iznos otpremnine.

Izbor, odnosno imenovanje i razrješenje članova organa banke

Član 17.

- (1) U pogledu izvršavanja zakonskih nadležnosti skupštine, odnosno nadzornog odbora banke za izbor i razrješenje članova nadzornog odbora, odnosno imenovanje i razrješenje uprave banke, skupština, odnosno nadzorni odbor banke moraju pažljivo i pravovremeno vršiti izbor, odnosno imenovanje kandidata, kako bi osigurali efikasnost i kontinuitet rada organa banke.
- (2) Skupština, odnosno nadzorni odbor banke, dužni su da izbor kandidata za nadzorni odbor, odnosno imenovanje uprave banke, vrše na osnovu prethodno definisanih kriterija, koji se odnose na:
  - (a) odgovarajuće stručne kvalifikacije, osobine i iskustvo neophodno za upravljanje, rukovođenje i organizaciju rada u banci, profesionalni i lični integritet i ostale uslove propisane u Odluci o procjeni članova organa banke;
  - (b) spremnost za kontinuirano dopunjavanje znanja, iskustva i sposobnosti, kako bi njihova individualna znanja, iskustva i sposobnosti doprinijela sveobuhvatnom razumijevanju prirode poslovanja banke, njenih značajnih poslovnih aktivnosti i sa njima povezanih rizika, odnosno da su kao kolektiv sposobni efektivno upravljati bankom i nadzirati njeno poslovanje (za nadzorni odbor banke), odnosno organizovati rad i rukovoditi poslovanjem banke (za upravu banke); i
  - (c) vremensku raspoloživost kandidata, odnosno spremnost posvećivanja dovoljno vremena za ispunjenje obaveza iz zakonom propisanih nadležnosti.
- (3) Kandidatura za člana nadzornog odbora, odnosno uprave banke, zasniva se na odgovarajućoj dokumentaciji i ostalim dokazima kojim se potvrđuje ispunjenje kriterija iz stava (2) ovog člana, a u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.
- (4) Prije donošenja odluke o izboru članova nadzornog odbora pojedinačno, skupštini banke trebaju biti dostavljene izjave kandidata za članove nadzornog odbora da ne postoji sukob interesa ili ako isti postoji, da bude objavljen i obrazložen, kao i okolnosti zbog kojih može nastati sukob interesa iz odnosa kandidata sa bankom ili njenim zavisnim licem, a kao rezultat njegovog izbora.

IV SPECIFIČNI ZADACI NADZORNOG ODBORA

Usvajanje poslovne politike banke

Član 18.

- (1) Nadzorni odbor banke donosi poslovnu politiku banke, prethodno procjenjujući da li ista omogućava provođenje poslovne strategije banke.
- (2) Tokom procjene iz stava (1) ovog člana, nadzorni odbor banke posebno uzima u obzir sljedeće:
  - (a) prikladnost poslovnih ciljeva i planova u pogledu:
    - značajnih poslovnih aktivnosti, i
    - svih očekivanih promjena u poslovnoj strategiji banke,
  - (b) rizike proizišle iz makroekonomskog okruženja u kojem banka posluje, sa aspekta položaja banke u poslovnom ciklusu;
  - (c) potencijalne rizike proizišle iz planiranog uvođenja novih proizvoda;
  - (d) očekivane makroekonomske trendove u domaćem i međunarodnom okruženju;
  - (e) konkurentnu poziciju banke i mogućnosti povećanja njenog tržišnog udjela i/ili proširenja njenog tržišta;
  - (f) aspekt bezbjednosti i unapređenja kvalitete poslovanja; i
  - (g) razvojne aspekte bankarskih i finansijskih usluga.

Usvajanje finansijskog plana banke

Član 19.

- (1) Nadzorni odbor banke usvaja finansijski plan, kao dio poslovnog plana banke, koji je usaglašen sa poslovnom strategijom i politikom banke.
- Prilikom donošenja finansijskog plana, kao sastavne komponente poslovnog planiranja, potrebno je definisati prihvatljive i neprihvatljive rizike, sa odgovornostima uprave banke za identifikaciju, mjerenje, odnosno procjenu, praćenje, kontrolu i izvještavanje o rizicima, u skladu sa usvojenom strategijom preuzimanja rizika.
- (2) Tokom procjene iz stava (1) ovog člana, nadzorni odbor banke posebno uzima u obzir očekivane pokazatelje:
- (a) rast ukupne aktive;
  - (b) trend tržišnog udjela banke po poslovnim područjima;
  - (c) prihode i rashode banke, polazeći od analize istih u prethodnom periodu i očekivanih trendova;
  - (d) poslovne rezultate; i
  - (e) povrat na kapital i aktivu, prije oporezivanja.

Uspostava, održavanje i unapređenje kontrolnih funkcija u banci

Član 20.

- (1) Nadzorni odbor banke je dužan da na adekvatan način, koji je primjeren veličini, značaju i kompleksnosti poslovanja banke, te nivou i profilu rizika u poslovanju, uspostavi kontrolne funkcije u banci. Pri tome je dužan donijeti interni akt kojim se za svaku kontrolnu funkciju propisuje minimalno sljedeće:
- (a) ciljevi, obim i način rada kontrolne funkcije;
  - (b) oblik organizovanja i ulogu kontrolne funkcije;
  - (c) status, odnosno položaj pojedine kontrolne funkcije u banci, kao i dužnosti i odgovornosti osoba odgovornih za rad pojedinih kontrolnih funkcija;
  - (d) mjere za osiguranje neovisnosti i objektivnosti kontrolne funkcije, kao i za osiguranje i praćenje stručne osposobljenosti, odnosno odgovarajućih znanja i iskustava zaposlenih u kontrolnim funkcijama;
  - (e) ovlaštenja, odgovornosti i saradnju sa ostalim organizacionim dijelovima banke, kao i sa eksternim revizorima, supervizorima i drugim nadležnim organima za nadzor;
  - (f) međusobne odnose kontrolnih funkcija;
  - (g) pravo pristupa svim relevantnim podacima, informacijama i aplikacijama koje su neophodne za obavljanje poslova; i
  - (h) sistem izvještavanja o radu kontrolnih funkcija.
- (2) Nadzorni odbor treba osigurati nezavisnost kontrolnih funkcija od poslovnih područja koja kontrolišu u pogledu:
- (a) funkcionalne odvojenosti zaposlenika koji obavljaju kontrolne funkcije od poslovnih područja koja kontrolišu;
  - (b) postojanja direktne linije izvještavanja i informisanja između rukovodioca kontrolnih funkcija i nadležnih organa banke; i
  - (c) da visina naknada zaposlenika kontrolnih funkcija ne zavisi od uspješnosti poslovnih područja koja ovi zaposlenici kontrolišu.
- (3) Prilikom redovite procjene rada kontrolnih funkcija, nadzorni odbor banke posebno uzima u obzir sljedeće:

- (a) usklađenost poslovanja banke sa važećim propisima, te internim politikama i procedurama;
  - (b) pouzdanost finansijskih izvještaja o poslovanju banke za internu i eksternu upotrebu;
  - (c) adekvatno i efikasno provođenje planiranih poslovnih aktivnosti banke;
  - (d) jasan, transparentan i dokumentovan proces donošenja odluka koji sprečava, odnosno ograničava sukobe interesa;
  - (e) ocjenu interne revizije o funkcionisanju sistema internih kontrola, odnosno o kvalitetu upravljanja rizicima u poslovanju banke;
  - (f) ocjenu izvještaja o radu kontrolnih funkcija; i
  - (g) efikasnost postupaka po datim preporukama i prijedlozima kontrolnih funkcija.
- (4) Na osnovu rezultata procjene rada kontrolnih funkcija, nadzorni odbor treba poduzeti adekvatne mjere na održavanju, odnosno unapređenju efikasnosti kontrolnih funkcija.

Usvajanje i nadzor primjene politike naknada

Član 21.

- (1) Obaveze nadzornog odbora banke u pogledu usvajanja i primjene politike naknada za članove uprave i druge ključne kategorije zaposlenika banke, detaljno su utvrđene su odredbama Odluke o naknadama.
- (2) U okviru redovnog nadzora primjene politike naknada, odnosno pregleda adekvatnosti politike naknada, nadzorni odbor banke:
- (a) ocjenjuje usaglašenost politike naknade sa propisima,
  - (b) procjenjuje da li prilikom isplate naknade banka uzima u obzir rizike kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, finansijsku poziciju banke i dugoročne interese banke, klijenata, kreditora, dioničara, supervizora, regulatora i drugih zainteresiranih strana,
  - (c) saraduje sa kontrolnim funkcijama,
  - (b) razmatra i donosi odluke o svim značajnim izuzecima od politike naknade i njenim promjenama, te nadgleda efekte takvih izuzetaka ili promjena na uspostavljeni sistem naknada u banci i upravljanje rizicima.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu

Član 22.

- (1) Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenim novinama Federacije BiH«.
- (2) Banke su dužne uskladiti se sa odredbama ove odluke u roku od 6 mjeseci od dana njenog stupanja na snagu.

Broj: U.O.-53-5/13
Sarajevo, 23.07.2013. godine

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

mr. sci. Haris Ihtijarević, dipl. ecc